

Tohmajärven kunnan päästövähennyssuunnitelma vuodelle 2026

Taustaa

Tohmajärvi on liittynyt Hinku-verkostoon vuonna 2014. Hinku-verkosto on ilmastonmuutoksen edelläkävijöiden verkosto, jonka jäsenkunnat ovat valtuuston päätöksellä sitoutuneet tavoittelemaan 80 % päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Liittyessään Hinku-verkostoon kunta sitoutuu ottamaan kasvihuonekaasupäästöt huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossaan ja sitoutuu Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin.

Hinku-verkostoon kuuluvan kunnan velvollisuuksiin kuuluu laatia vuosittain hillintätoimien suunnitelma, joka osoittaa, millä toimenpiteillä ja investoinneilla kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään koko kunnan alueella.

Kunnalle laaditaan vuosittain suunnitelma päästöjä vähentävistä investoinneista. Investoinnit hyväksytään seuraavan vuoden talousarviossa. Suunnitelma sisältää suunnitellut investoinnit sekä keinoja asukkaiden ja paikallisten yritysten aktivoimiseen. Kunnan alueella toteutuneet merkittävimmät hillintätoimet kootaan vuosittain ja julkaistaan kunnan verkkosivuilla sekä Energialoikka-verkkopalvelussa. Toimenpiteisiin liitetään mahdollisuuksien mukaan saavutetut päästövähennykset. SYKE voi tarvittaessa täydentää tiedot Energialoikkaan.

Kunnan henkilöstölle ja kunnanvaltuustolle tiedotetaan vuosittain hankkeen saavutuksista. Alueen asukkaille, yrityksille sekä maa- ja metsätalousyrittäjille viestitään ilmastonmuutoksen hillinnän mahdollisuuksista. Hillintätoimet voivat olla esimerkiksi strategisia tavoitteita, energiatehokkuutta edistäviä ja päästöjä vähentäviä toimenpiteitä investointiohjelmassa, kaavoitukseen liittyviä ja joukkoliikennettä kehittäviä suunnitelmia.

Tavoitteet

Tohmajärven kunta on Hinku-verkostoon liittyessään sitoutunut tavoittelemaan 80 %:n päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.

Lisäksi Tohmajärven kunta on mukana kunta-alan vapaaehtoisessa energiatehokkuussopimuksessa (KETS). Liittyessään sopimukseen kunta asettaa ohjeellisen energiamääräisen (MWh) tehostamistavoitteen kaudelle 2017–2025 sekä vuodelle 2025 energiansäästötavoitteen, joka vastaa 7,5 % sen energiankäytöstä. Tohmajärven energiamääräinen tehostamistavoite sopimuskaudella on 879 MWh.

Tohmajärvi on sitoutunut Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelman 2030 tavoitteisiin ja osallistunut ohjelman ja sen toimenpidesuunnitelman laadintaan. Ohjelman päätavoitteena ja visiona on, että Pohjois-Karjala on ilmastokestävyyden edelläkävijä vuoteen 2030 mennessä. Ilmasto- ja energiaohjelma esittelee maakunnalle tärkeitä ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen tavoitteita. Ohjelma toteuttaa alueellisesti EU:n ja Suomen ilmasto- ja energiatavoitteita.

Tohmajärven kunnan ilmastosuunnitelma on laadittu vuosille 2024-2028 ja se on hyväksytty kunnanvaltuustossa 24.02.2025 § 6. Ilmastosuunnitelma on strateginen asiakirja, joka määrittelee kunnan tavoitteet, toimenpiteet ja toimintamallit päästöjen vähentämiseksi, ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja sopeutumiseksi sen vaikutuksiin. Tohmajärven kunnan ilmastosuunnitelma asettaa tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Suomen ympäristökeskus (Syke) laskee vuosittain käyttöperusteisten ilmastopäästöjen määrän kaikille Suomen kunnille. Viimeisimmät vahvistetut päästötiedot ovat vuodelta 2022.

Taulukkoon on koottu Tohmajärven kunnan suurimpien päästösektoreiden tiedot seurannan aloitusvuodesta 2007 vuoteen 2022. Taulukko on jaettu kahteen osaan: kokonaispäästöt (kt CO₂e) ja päästöt asukasta kohden (t CO₂e). Päästöt on ilmoitettu tuhansina hiilidioksidiekvivalenttitonneina (kt CO₂e). Hiilidioksidiekvivalentti on kasvihuonekaasupäästöjen

yhteismitta, jonka avulla voidaan laskea yhteen eri kasvihuonekaasujen päästöjen vaikutus kasvihuoneilmiön voimistumiseen.

Tohmajärven kasvihuonekaasupäästöt				Päästöt asukasta kohden		
	kt CO2e	kt CO2e	Muutos (%)	t CO2e / asukas	t CO2e / asukas	Muutos (%)
Tohmajärvi, Hinku-laskenta	2007	2022	2007–2022	2007	2022	2007–2022
Kulutussähkö	6,7	1,9	-71,2	1,3	0,5	-63,7
Sähkölämmitys	5,1	1,6	-68,8	1,0	0,4	-60,7
Kaukolämpö	6,3	5,8	-8,9	1,2	1,4	14,7
Öljylämmitys	2,8	1,4	-49,0	0,5	0,3	-35,7
Muu lämmitys	2,6	2,6	-0,2	0,5	0,6	25,7
Teollisuus	0,5	0,2	-58,3	0,1	0,0	-47,5
Työkoneet	7,2	6,7	-7,1	1,4	1,6	17,0
Raideliikenne	3,1	0,5	-83,3	0,6	0,1	-79,0
Tieliikenne	16,1	9,1	-43,2	3,1	2,2	-28,5
Vesiliikenne	0,1	0,1	-34,9	0,0	0,0	-18,1
Maatalous	36,7	36,9	0,6	7,0	8,9	26,6
Jätteiden käsittely	3,4	2,1	-37,9	0,6	0,5	-21,8
F-kaasut	1,8	0,8	-55,9	0,3	0,2	-44,0
Päästöhyvitykset	0,0	0,0		0,0	0,0	
Yhteensä	92,3	69,7	-24,5	17,6	16,8	-4,9

Vuonna 2007 Tohmajärven kokonaispäästöt olivat 92,3 kt CO2e. Seurantavuonna 2022 kokonaispäästöt olivat 69,7 kt CO2e, eli Tohmajärven kasvihuonekaasupäästöt ovat vuoteen 2022 mennessä laskeneet 25 %. Päästöjä tulee vähentää nykytasosta 55 %, jotta 80 %:n päästövähennystavoitteeseen päästään vuoteen 2030 mennessä.

Päästöjä vähentävät investoinnit

Hinku kriteerien mukaisesti kunnalle laaditaan vuosittain suunnitelma päästöjä vähentävistä investoinneista. Investoinnit hyväksytään seuraavan vuoden talousarviossa. Tohmajärven kunnan päästöjä vähentävät investoinnit vuodelle 2026 on koottu taulukkoon.

Tohmajärven kunnan päästöjä vähentävät investoinnit vuodelle 2026

Toimenpide	Selite	Toimenpiteen vaikutus	Resurssit ja vastuutaho
Energiatehokkaammat ja automatisoidut talotekniset laitteet	Terveyskeskuksen ja liikuntahallin IV-korjaus, suunnittelu Troikka talotekniikan kunnostus, suunnittelu	Energiatehokkaat laitteet pienentävät energiankulutusta, tuottavat taloudellisia säästöjä ja vähentävät päästöjä.	Resurssit: talousarvio Vastuutaho: tekninen toimi
Toimitilojen ja kiinteistöjen tehokas käyttö	Terveyskeskuksen toimitilaratkaisun suunnittelu ja muutokset	Keskitetään toiminnot uudempiin ja energiatehokkaampiin kiinteistöihin. Luovutaan vajaakäyttöisistä tai huonokuntoisista tiloista ja kiinteistöistä kiinteistöstrategian mukaisesti.	Resurssit: talousarvio Vastuutaho: tekninen toimi
Energiatehokas rakennuskanta	Uuden jätevedenpuhdistamon rakentaminen 2025-2026	Energiatehokkaat rakenteet ja -laitteet pienentävät energiankulutusta, tuottavat taloudellisia säästöjä ja vähentävät päästöjä.	Resurssit: talousarvio Vastuutaho: tekninen toimi
Valaistuksen vaihtaminen LED-tekniikkaan	Katuvalot, Kauppakadun valaisintolppien uusinta	LED-lamput kuluttavat jopa 80 % vähemmän energiaa, kuin hehkulamput ja loisteputket. Energiatehokkuuden lisäksi LED-lamppujen käyttöikä on huomattavasti perinteisiä lamppeja pidempi.	Resurssit: talousarvio Vastuutaho: tekninen toimi
Ulkopuolisen routaeristyksen uusiminen	Varikon salaojitus ja pihamaan kunnostus	Routaeristys vähentää kylmän ilman pääsyä kiinteistön perustuksiin ja sitä kautta sisätiloihin. Tämä parantaa talon energiatehokkuutta ja vähentää lämmityskustannuksia.	Resurssit: talousarvio Vastuutaho: tekninen toimi